

Strateegia seosed piirkondlike ja riiklike arengusuundadega

Võrumaa Partnerluskogu strateegia seosed on toodud välja Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavaga, erinevate riikliku tasandi strateegiatega, maakondliku ning omavalitsuste arengukavadega seostades eelkõige eesmärkide tasandeid käesoleva strateegia visiooni, strateegiliste eesmärkide ning kavandatud meetmetega.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegiakava 2023-2027

ÜPP toob välja peamised kolm eesmärki: 1) Edendada keskkonnahoidu ja kliimameetmeid ning panustada Euroopa Liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse; 2) Parandada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda ning 3) Tõhustada arukat, vastupidavat ja mitmekesisist põllumajandussektorit, mis tagab toiduga kindlustatuse.

Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 aitab kaasa loetletud eesmärkide 1 ja 2 saavutamisesse. Strateegia eesmärgiks on ettevõtlikud eestvedajad, kohanemisvõimelised ja hoolivad kogukonnad ning kestlik elu- ja ettevõtluskeskkond.

ÜPP erieesmäärke vaadates, panustab Võrumaa Partnerluskogu strateegia eelkõige erieesmärki nr 8, milleks on “edendada tööhõivet, majanduskasvu, sotsiaalset kaasatust ja maapiirkondade arengut”. Võrumaa Partnerluskogu strateegia meetmed toetavad läbivalt nimetatud erieesmärgi saavutamist. Ettevõtluse meetme eesmärk on “piirkonna majanduselu mitmekülgset ja jätkusuutlikult edendavad ettevõtjad”. See hõlmab nii piirkonna eripära arvestamist ettevõtluses (mitmekesisuse aspekt), samuti jätkusuutlikkuse mõõtme läbi sotsiaalset kaasatust ning majanduskasvu mõõdet. Ettevõtlikkust ja ettevõtlust toetavate tegevustena ettevõtluskeskkonna kujundamiseks on kirjeldatud võimalikud tegevused Võrumaa Partnerluskogu strateegias koostöö meetmes, mille raames erinevad osapooled saavad kutsuda ellu võrgustikke, edendada omavahelist koostööd ning arendada valdkonda. Sotsiaalse kaasatuse aspekt on tugevalt integreeritud nii kogukonna meetmesse kui sotsiaalse kaasatuse meetmesse. Kogukonna meede on eesmärgistatud järgmiselt “Võimekad, isemajandavad ja partnerlusele orienteeritud kogukonnad”. See tähendab, et kogukondade arendamine ja partnerlusele suunamine on käesoleva strateegia üks läbivaid põhimõtteid.

Sotsiaalse kaasatuse meede on eesmärgistatud järgmiselt “haavatavate sihtrühmade sotsiaalne kaasatus ning mitmekesised võimalused eneseteostuseks”. Selle meetme läbi kutsutakse ellu erinevaid algatusi, mis on selgelt orienteeritud sotsiaalse kaasatuse suurendamisele ühiskonna erinevate gruppidega (nii võimekuselt kui vanuseliselt jne) töötamiseks nii erinevates organisatsioonides ja ühendustes kui väga selgelt ka kogukondade tasandil.

“Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021-2027“

“Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021-2027” sätestab üheks prioriteetseks suunaks sotsiaalsele innovatsioonile: innovaatilised kogukondlikud lahendused sotsiaahoolekandes, mida rakendatakse ESF+ erieesmärk (k) all, milleks on “parandada võrdset ja õigeaegset juurdepääsu kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele teenustele, sealhulgas teenustele, millega parandatakse eluaseme ja isikukeskse hoolduse, sealhulgas tervishoiu kättesaadavust; ajakohastada sotsiaalkaitstesüsteeme, sealhulgas parandada juurdepääsu sotsiaalkaitsele, pöörates erilist tähelepanu lastele ja ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele; parandada tervishoiusüsteemide ja pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavust (sealhulgas puuetega inimeste jaoks), tõhusust ja vastupanuvõimet”.

Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 sotsiaalse kaasatuse meetme raames on fookus kohalike kogukondade võimekuse suurendamisel, et tõsta organisatsioonide ja kogukondade oskuste ning teadmiste taset töös haavatavate sihtrühmadega ning töötada välja lahendusi (sh piloteerida neid), mis sobituksid just kogukondlikul tasandil rakendamiseks ning toetaksid/leevendaksid/ennetaksid sotsiaalteenuste osutamisele langevat suurt survet.

Riigi pikaajaline arengustrateegia “Eesti 2035”

Eesti 2035 strateegilised sihid on: 1) arukas, tegus ja tervist hoidev inimene; 2) avatud, hooliv ja koostöömeelne ühiskond; 3) tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik majandus; 4) kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond ning 5) uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riigivalitsemine. Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 on kooskõlas Eesti pikaajalise arengustrateegiaga, toetades piirkondlikul tasandil samu sihte. Käesoleva strateegia fookuses on läbi kogukonna, koostöö ja sotsiaalse kaasatuse meetme tervislike eluviiside teema, haavatavate sihtrühmade kaasatus ning võimekate kogukondade toetamine nii tugimeetmete kui ka investeringutoetuste kaudu.

Ettevõtlusmeede on orienteeritud vastutustundliku majanduse teemale ja uutele lähenemisviisidele läbi kestliku arengu, taastuenergia ning taaskasutuse, samuti konkurentsivõime üldise tõusu soodustamise kaudu. Võrumaa Partnerluskogu organisatsioonina soodustab uuenduslike lahenduste loomist läbi koosloomeliste arenguprogrammide ja tugitegevuste.

Heaolu arengukava 2023-2030

Heaolu arengukavas on seatud sihiks 3: “Vanemaealised (alates 55+) on ühiskonnas sotsiaalselt kaasatud, neile on tagatud võrdsed võimalused ning nad on majanduslikult hästi toimetulevad.”

Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 on kooskõlas heaolu arengukava nimetatud eesmärgiga. Võrumaa Partnerluskogu tegevusrühma arenguvajadusena on kirjeldatud “üle-elukaareline osalus”, mille sisuks on sh vanemaealiste vajadustele vastava elukeskkonna edendamine/kohandamine kui ka eneseteostuseks sobivate võimaluste väljatöötamine koostöös erinevate organisatsioonidega, kogukondadega. Heaolu arengukava sihi saavutamist toetavad Võrumaa Partnerluskogu strateegia meetmed kogukonna meede (võimalikud investeeringud ligipääsetavuse tagamiseks), ettevõtluse meede (võimalikud investeeringud mh töökohtade kohandamiseks) ning sotsiaalse kaasatuse meede (innovaatiliste lahenduste väljatöötamine tegevuste näol, mis soodustaks senisest aktiivsemat osalust nimetatud sihtrühmale; organisatsioonide ja kogukondade võimekuse kasv 55+ sihtrühmaga töötamisel ja neile tegevuste kavandamisel).

Horisontaalse sihina 5 on Heaolu arengukavas kirjeldatud: “Eestis on naistel ja meestel kõigis ühiskonnaelu valdkondades võrdsed õigused, kohustused, võimalused ja vastutus ning vähemusrühmadele on tagatud võrdsed võimalused eneseteostuseks ja ühiskonnaelus osalemiseks”.

Võrumaa Partnerluskogu strateegia strateegiline eesmärk 2 “kohanemisvõimelised ja hoolivad kogukonnad, mis säilitavad maalist elustiili, panustavad heaolu tagamisse ning loovad osalusvõimalusi kõikidele ühiskonnagruppidele” toetab selgelt nimetatud horisontaalse eesmärgi saavutamist.

Rahvastiku Tervise Arengukava 2020-2030

Rahvastiku tervise arengukava üheks eesmärgiks on “tervena elada jäänud aastate arv kasvab kiiremini kui oodatav eluiga ehk inimesed elavad suurema osa oma elust tervisest tulenevate piiranguteta”.

Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 on kooskõlas nimetatud eesmärgiga. Tegevuspiirkonna rahvastikku iseloomustavate statistiliste näitajate analüüsist, samuti SWOT analüüsist ja kohtumistest erinevate osapooltega selgus, et Võrumaa tegevusrühmas on tervena elatud aastate määr äärmiselt murettekitav. Meetmete kavandamisel ja toetatavate tegevuste valikul on tervise, tervislike eluviiside teema läbiv, mistõttu on see sõnastatud ka strateegilise eesmärgina (meetmete ülese) järgmiselt: “Ettevõtlikud eestvedajad, kes väärtustavad tervislikke eluviise ning läbi võimetekohase eneseteostuse kujundavad piirkonna arengut.”

Sidusa Eesti Arengukava 2023-2030

Sidusa Eesti arengukava üks suundadest on “kogukondlik Eesti”, mille alaeesmärk on: “Eesti on inimesekeskne ning kogukondade ja kodanikuühiskonna arengut soosiv riik, kus inimesed on väärtustatud ja kaasatud, jagavad demokraatlikke väärtusi ning aktiivse osalusega kogukondlikus ja ühiskondlikus tegevuses parandavad elukeskkonda.”

Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 on kooskõlas nimetatud eesmärgiga. Võttes arvesse tegevusrühma eripära, tugevat kogukondlikku tausta ja hajaasustust, mittetulundusühenduste ja sihtasutuste suhteliselt suurt osakaalu, on oluline kujundada kogukondadest arvestatavad partnerid elukeskkonna loomisel. Kogukondade võimekuse edendamisele on suunatud kogukonna meede, mis toetab eelkõige kogukondadele vajalikke investeeringuid. Sotsiaalse kaasatuse meede on suunatud sotsiaalsele kaasatusele ja iga inimese väärtustamisele, igaühe potentsiaali rakendamisele, eneseteostusvõimaluste loomisele. Koostöö meede soodustab erinevate partnerite koostöös looma kogukondi ja nende eestvedajaid toetavaid ning arendavaid tugimeetmeid ja programme lisaks Võrumaa Partnerluskogu poolt ellu kutsutavatele arendus- ja tugitegevustele (nt arukate külade arenguprogramm).

Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035

Haridusvaldkonna arengukava üldeesmärk on: “Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut.”

Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 toetab kirjeldatud eesmärki läbi koostöö meetme, mille raames on toetatavad tegevuspiirkonnaülesed tegevused erinevate osapoolte koostöös, mis panustavad elanikkonna oskuste ja teadmiste vastavusse viimine muutunud oludega kohanemiseks ning tegevused, mis toetavad erialase hariduse omandamist. Läbi sotsiaalse kaasatuse meetme on toetatud samuti õppimisvõimaluste loomine (nt oskuste ja arengu toetamine; iseseisvust ja toimetulekut toetavad tegevused jne). Läbivalt taastuvenergia ning taaskasutuslahenduste soodustamine eeldab samuti õppimist, hoiakute kujundamist ning muutuvate oludega kohanemist.

Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava (TAIE) 2021-2035

TAIE ettevõtluskeskkonna eesmärk on: “Eesti ettevõtluskeskkond soodustab ettevõtlikkust ning teadmusmahuka ettevõtluse teket ja kasvu, kõrgema lisandväärtusega toodete ja teenuste loomist ja eksporti ning investeringuid kõigis Eesti piirkondades.”

Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 toetab tegevusrühma tasandil antud eesmärki. Nii visiooni kui strateegilise eesmärgi tasandil on ettevõtlikkus, elujõulised ettevõtted ja mitmekesise ettevõtluskeskkonna kujundamine välja toodud. Peamiselt investeringute tegemiseks, sh kõrgemat lisandväärtust loovate töökohtade loomiseks, on välja töötatud ettevõtluse meede. Koostööd ettevõtjate ja teiste osapoolte vahel soodustab koostöö meede ja selle raames toetatavad tegevused.

Võru Maakonna arengustrateegia 2035+

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ visiooniks on: “Meie maakond on õnnelike ja tegusate inimeste, rohkete võimaluste ning mitme kultuuriruumiga maa.” Heaolu valdkonna eesmärkideks on seatud “meie inimene elab kaua ja tervena”, “meie inimene leiab eneseteostust kogu elukaare vältel” ning “meie inimene on hoitud. Võrdsed võimalused ja sidusad kogukonnad.”

Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 toetab kõiki heaolu valdkonna eesmärke ning on nendega seostatud. Tervise teemad on tulenevalt statistilistest näitajatest ka käesoleva strateegia üks väljakutsetest, mille osas kutsutakse ellu erinevaid tegevusi ning soodustatakse kogukondade, ühenduste ja omavalitsuste tähelepanu sellele rohkem suunama (näiteks investeringutoetuste kaudu taristusse). Eneseteostuse ning sidusate kogukondade teema on samuti olulisel kohal nii koostöö meetme kui ka kogukonna ja sotsiaalse kaasatuse meetmes toetatavate tegevustena.

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ kestliku kogukonna valdkonnas on kirjeldatud eesmärkidena “Meie maakonnas on tugeva identiteediga kogukonnad, kes hoiavad ja kannavad edasi oma paikkonna keelt ja kultuurilist eripära” ning “Meie maakonnas on toimivad elujõulised valdkondlikud koostöövõrgustikud ja pidevalt arenevad ühingud”; “Meie maakonnas on eluks vajalikud teenused lihtsalt ja mugavalt kõigile kättesaadavad.”

Võrumaa Partnerluskogu strateegia toetab nimetatud kestliku kogukonna valdkondlike eesmärke eelkõige läbi kogukonna meetme investeringute, mis on suunatud kogukondade isemajandamisvõimekusele, valmisoleku suurendamiseks teenuste pakkumisel (näiteks koostöös omavalitsusega). Strateegia läbiv põhimõte ja oluline väärtus on samuti Vana-Võromaa keele- ja kultuuripärand. Koostöö meetme raames toetatavad tegevused soodustavad valdkondlike koostöövõrgustikute arengut. Arukate külade lähenemise ja kontseptsiooni edendamise nii meetme kui Võrumaa Partnerluskogu arendus- ja tugitegevusena toetab kogukondade elujõulisust.

Võru maakonna arengustrateegia 2035+ taristu ja keskkonna valdkonna eesmärgina on seatud “taastuvate energiaallikate laiem kasutuselevõtt ning energiasäästu meetmete rakendamine” ja “inimeste erinevaid vajadusi arvestav ning ühiskonna sidusust ja turvatunnet kasvatav avalik ruum”.

Võrumaa Partnerluskogu strateegia toetab nimetatud eesmärkide saavutamist läbi taastuenergialahenduste toetamise (investeeringutena), samuti on toetatavate tegevustena kirjeldatud avaliku ruumi ligipääsetavuseks tehtavad investeeringud (liikumiskeskuste vm eripäradega sihtrühmade vajadusi silmas pidades).

Antsla, Rõuge ja Võru valla arengukavad

Arengukavades esitatud visioonid on järgmised:

- Antsla vald on hää väega kotus, kus on rahulolevad inimesed ja mitmekülgsed võimalused eneseteostuseks;
- Rõuge valla inimesed ja omanäolised, kogukonnad hoiavad oma kultuuri, identiteeti ja keskkonda ning kannavad edasi maalähedast eluviisi, olles avatud uuendustele;
- Võru vald on suurepärase elukeskkonnaga, tugev, arukas ja uuendustele avatud omavalitsus.

Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 visioon on “Võrumaa on uudsete lahenduste, ettevõtlike eestvedajate, hoolivate kogukondade ning elujõuliste ettevõtete kestlik kasvulava.” See toetab omavalitsuste visioonides välja toodud kandvaid märksõnu nagu uuenduslik ja uuendustele, mitmekülgsetele lahendustele orienteeritud; samuti elukeskkonda kujundavate inimeste tähtsustamise kaudu.

Omavalitsuste arengukavades on otseselt Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 eesmärkidega seotud järgmised eesmärgid/teemavaldkonnad.

1) Turismivaldkonna edendamise vaade, mille osas Võrumaa Partnerluskogu strateegia elluviimiseks kirjeldatud meetmed võimaldavad ellu viia turismiettevõtjate poolt algatatud nii koostõiseid tegevusi kui ka turismivaldkonna elavdamisele suunatud investeeringuid.

Eesmärkide tasandil on turismivaldkond sõnastatud kõikides tegevusrühma omavalitsuste arengukavades järgmiselt:

- *Rõuge valla turismiatraktsioonid ja -teenused on silmapaistvad ja kvaliteetsed ning piirkonna küllastatavus kasvab.*
- *Rõuge vald on positiivse mainega ning atraktiivne külustus- ja elukoht.*
- *Piirkonna tunnusobjektid (Vastseliina piiskopilinnus, Piusa külustuskeskus) on välja arendatud rahvusvahelise mõjuga külustuskohtadeks (Võru vald).*
- *Antsla vald on ettevõtja- ja turistisõbralik piirkond. Vald on kaasav, koostegev ja avatud nii omadele kui küllastajatele.*

2) Terviseedenduslik vaade, mida Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 toetab nii investeringute (võimalik nii kogukondadele kui ettevõtjatele) kui ka koostöös ellu viidavate tegevuste raames. Samuti sotsiaalse kaasatuse meetme kaudu.

Eesmärkide tasandil on terviseedenduse valdkond sõnastatud Rõuge ja Võru valla arengukavades järgmiselt:

- *Tervishoiu- ja terviseedenduse tegevused on kvaliteetselt kättesaadavad. (Rõuge vald)*
- *Valla elanikud panustavad aktiivselt tervise ja heaolu tagamisse. (Rõuge vald)*
- *Võru vallas on mitmekesised spordi- ja rekreatsioonivõimalused kõigile ea- ja huvigruppidele. Vallas tegeletakse tulemuslikult terviseedenduse ja -teadlikkusega.*

3) Ettevõtlust edendav ning soodustav vaade, mida Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 toetab nii ettevõtluse meetme kui koostöö meetme raames, võimaldades nii investeringuid kui ka koostöös tehtavaid arendustegevusi.

Eesmärkide tasandil on ettevõtluse edendamine sõnastatud Rõuge ja Võru valla arengukavades järgmiselt:

- *Tegevusvõimalusi pakkuv ja toetav ettevõtluskeskkond. (Rõuge vald)*
- *Võru valda iseloomustab tugev ning kõrge lisandväärtusega ettevõtlus. Vallas on kaasaegsed kaugtöövõimalused. Ettevõtluse arenguks on tagatud heal tasemel taristu. Vallas on arenenud ettevõtlus- ja turismivõrgustikud.*

4) Koostöö ja kogukondade võimekuse vaade, mida Võrumaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 toetab nii kogukonna kui ka koostöö meetme tegevuste kaudu, soodustades kogukondade näol võimekuse kasvu ka erinevate teenuste pakkumiseks.

Eesmärkide tasandil on kogukondade võimekus, koostöö ning teenuste kättesaadavus kirjeldatud Rõuge, Antsla ja Võru valla arengukavades järgmiselt:

- *Kogukondade võimekus on suurenenud. (Rõuge vald)*
- *Kogukonnad on elujõulised ja toimivad koostöös. (Rõuge vald)*
- *Antsla linn on tugev keskus, kus on heal tasemel spetsialiseeritud teenused ning kaasaegne avalik ruum.*
- *Antsla vallas on ilusad kodud, omanäolised kandid, alevikud ja külad, kus on kogukonna jaoks esmavajalikud teenused ja mitmekülgsed võimalused eneseteostuseks.*
- *Võru vald teeb tihedat koostööd Võru linna, teiste omavalitsusüksuste, riigi ja ettevõtjatega ning toetab kogukondade arengut.*

Oluline murekoht on Rõuge, Võru ning Antsla valla arengukavades tervise- ja sotsiaalvaldkonna väljakutsed ja arenguvajadused.

Rõuge vald toob oluliste arenguvajadustena mh välja järgmise:

- Nutikate lahenduste kasutuselevõtt teenuste pakkumiseks hajaasustuses
- Kiire elutempo toob kaasa ebatervisliku elustiili, see vähendab inimeste tervena elatud aastaid.
- Tervislikku eluviisi toetavate aktiivtegevuste eestvedajaid on piirkonniti vähe.
- Vaimset tervist toetavad tegevused ja teenused vajavad väljatöötamist ja arendamist.

Võru valla arengukavas on sotsiaalhoolekande ja tervishoiu valdkonnas toodud välja järgmised tegevused arengukava perioodiks:

- Teavitustöö arendamine;
- Teenuste arendamine: varjupaigateenus, päevahoiuteenused, asendushooldus, vaimse tervise häirega eakate hooldus, teenused kinnipidamisasutustest vabanenutele, tööpada/töö harjutamine, väärilt vananemise majad, sotsiaaltransport, puuetega inimestele vajaduspõhised teenused ja erinevate sihtrühmade nõustamine;
- Koostöö ja ühistegevuste arendamine sotsiaalhoolekande ja tervishoiu valdkonnas
- Kogukonnapõhiste teenusmajade loomine, sh inimeste iseseisvat toimetulekut toetavate elu- ja teenuskeskkondade loomine ja ligipääsetavuse tagamine läbi nutikate lahenduste kasutuselevõtu;
- Eakatele suunatud üritustel osalemise võimaldamine sõltumata elukohast;
- Liikumispuudega inimestele sissepääsu võimaluste loomine avalikesse hoonetesse.

Antsla valla arengukavas on sotsiaalhoolekande ja tervishoiu valdkonna kavandatavate arendustegevustena kirjeldatud järgmised tegevused:

- Abivajajate ning nende vajaduste kaardistamine ning teenuste arendamine
- Piirkondlike päevakeskuste arendamine
- Eakate ja puudega inimeste toimetulekut toetavate teenuste osutamine ja arendamine
- Ligipääsude kohandamine avaliku kasutusega hoonetes ratastooliga inimestele; Tugiteenuste süsteemi arendamine (sh tugisikute võrgustiku loomine); Koolituste korraldamine abivajajatele sotsiaalsete oskuste arendamiseks;
- Kogukonna ja ühenduste kaasamine sotsiaalteenuste osutamisel ja arendamisel; Koostöös külakeskuste, kodanikeühenduste ja kogudustega eakate päevakeskuste rajamise toetamine ja arendamine;
- Tervist edendavate tegevuste toetamine ja võrgustike arendamine.

Omavalitsuste arengukavades kirjeldatud arenguvajadused ja kavandatavad tegevused sotsiaal- ning tervishoiu valdkonnas on toetatavad nii kogukonna, koostöö kui sotsiaalse kaasatuse meetmete kaudu. Kogukonna meede võimaldab eelkõige teha investeeringuid, mis parandavad erinevate avalike hoonete ligipääsetavust (nt külakeskuste puhul), koostöö meede võimaldab partneritega koostöös ja tegevuspiirkonna-üleselt kavandada valdkondlike arendustegevusi (näiteks kogukonna ja ühenduste kaasamiseks sotsiaalteenuste osutamiseks ja arendamiseks). Sotsiaalse kaasatuse meede võimaldab piloteerida ja katsetada väiksemaid algatusi ja koostööd nutikate lahenduste ja teenuste arendamiseks (näiteks eakate üritustel osalemise võimaldamine, toimetulekut toetatavate teenuste arendamine, koostöö ja ühistegevus sotsiaalvaldkonnas, vaimset tervist toetatavad tegevused, tervislikke eluviise toetatavate aktiivtegevuste eestvedajate koolitamine jne).